

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobce: **Naviero, s.r.o.**, IČO 28294921
sídlem Vídeňská 124, 619 00 Brno
zastoupený advokátkou JUDr. Zdeňkou Jedličkovou
sídlem Bašty 413/2, 602 00 Brno,

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2016, č. j. JMK 143447/2016, sp. zn. S-JMK 105844/2016 OŽP-Cib,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Výše označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru vodního a lesního hospodářství a zemědělství (dále jen

„správní orgán prvního stupně“ či „vodoprávní úřad“) ze dne 16. 5. 2016, č. j. MMB/0111901/2016, kterým správní orgán prvního stupně uložil žalobci dle § 125a odst. 2 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) pokutu ve výši 100 000 Kč. Správní orgán prvního stupně rozhodl, že se žalobce dopustil správního deliktu podle § 125a odst. 1 písm. t) vodního zákona tím, že nesplnil opatření k odstranění závad dle § 110 odst. 1 vodního zákona, a to ve lhůtě stanovené rozhodnutím vodoprávního úřadu ze dne 26. 8. 2014, č. j. MMB/0336188/2014, které nabylo právní moci dne 29. 9. 2014. Uložená opatření spočívala v navrácení koryta drobného vodního toku Moravanský potok do původní trasy, a to v termínu do tří měsíců od právní moci výše uvedeného rozhodnutí. Opatření k odstranění závad nebyla společností do vydání rozhodnutí provedena.

2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že správní orgán prvního stupně nepochybil, pokud provedl výslech pouze pana M. D. a ostatní navrhované výslechy neprovedl. Má za to, že výpovědi dalších svědků nemohou nijak přispět k objasnění předmětu řízení, kterým je spáchání správního deliktu a uložení pokuty za nesplnění opatření k odstranění závad. Skutečnost, že uložená nápravná opatření nebyla provedena, je zcela zřejmá z kontrolních šetření na místě, která vodoprávní úřad provedl. K případným krokům k odstranění závadného stavu vodního toku na svém pozemku měl žalobce dostatek času, jelikož rozhodnutí o uložení nápravných opatření nabylo právní moci již dne 29. 9. 2014. Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobce, že uložená pokuta za nesplnění nápravných opatření je nezákonná. Žalobce byl během správního řízení ve věci uložení opatření k odstranění závad řádně seznámen s poklady rozhodnutí, měl možnost nahlížet do spisu a byl rovněž seznámen s Generelem odvodnění města Brna, který požadovanou neškodnou trasu vodního toku dostatečně prokazuje. K návrhu žalobce, že nepřirozené lomení vodního toku by bylo možné napravit zatrubněním nebo ztupením úhlů koryta vodního toku, žalovaný uvedl, že v rámci řízení o uložení sankce nemá jakékoli navrhování jiného způsobu úpravy koryta vodního toku opodstatnění. Žalobce měl provést taková opatření, která mu byla uložena pravomocným rozhodnutím, a která by uvedla současný závadný stav do původního stavu před nepovolenou úpravou koryta. K námitce, že opatření k odstranění závad bylo uloženo v rozporu s právními předpisy, žalovaný uvedl, že přezkoumávání řízení o uložení nápravných opatření není předmětem tohoto řízení. Pokud chtěl žalobce podávat námitky proti řízení o uložení nápravných opatření, mohl podat odvolání, což neučinil. K uložení pokutě žalovaný uvedl, že její výše je při spodní hranici možného rozsahu. Samotná výše pokuty musí být dostatečně vysoká, nesmí být zanedbatelná, aby vedla účastníka k uložení nápravy závadného stavu. Žalovaný nesdílí názor žalobce, že by pro něj výše pokuty byla likvidační. Má za to, že správní orgán prvního stupně výši uložené pokuty dostatečně odůvodnil. Závěrem žalovaný konstatoval, že pokuta byla uložena v souladu s právními předpisy. Bylo prokázáno, že uložené opatření k odstranění závad nebylo žalobcem ve stanovené lhůtě ani později do dne vydání rozhodnutí splněno, žalobce se ani nijak nepřičinil o nápravu závadného stavu koryta Moravanského potoka v dotčené lokalitě.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Ve včas podané žalobě žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil.

4. Předně namítal, že správní orgán prvního stupně neprovedl dokazování v rozsahu, který je nezbytný pro zjištění skutkových okolností. Vzhledem k tomu, že dle názoru žalobce je vydané opatření k odstranění závad nevykonatelné pro svou neurčitost, neboť z opatření nevyplývá přesná, tzn. původní trasa, bylo třeba postup navrácení koryta projednat s Povodím Moravy a schválit konkrétní postup. Díky neurčitosti opatření bylo třeba mnohem více časového prostoru k vyřešení otázek spojených s přeložením koryta, a tyto byly žalobcem aktivně řešeny. K těmto otázkám byli navrženi svědci, kteří by osvětlili komplikace a obtíže při provádění vydaného neurčitého opatření a popsali okolnosti celého procesu. Mohli poskytnout správnímu orgánu informace rozhodné pro posouzení, zda je nezbytné ukládat pokutu nebo spíše volit postup v koordinaci se žalobcem, aby došlo k co nejrychlejšímu napravení tvrzeného závadného stavu. Žalobce namítal, že se správní orgán vůbec nezabýval otázkou zavinění či okolností majících vliv na odpovědnost za nedodržení termínu pro odstranění protiprávního stavu. Tím, že správní orgán vyšel z výsledku M. D. v jiném řízení, a že zbývající svědky nevyslechl vůbec, byla žalobci upřena možnost prostřednictvím těchto svědků prokazovat svá tvrzení a skutečnosti rozhodné pro objasnění věci. Podle žalobce se jedná o svévoli správního orgánu, v důsledku níž byla eliminována možnost prokázat existenci liberačních důvodů dle ust. § 125l vodního zákona.
5. Žalobce dále namítal, že přestože se přeložení koryta Moravanského potoka nedopustil, měl snahu tvrzený závadný stav napravit, kdy jednal s Povodím Moravy o možných řešeních včetně zatrubnění koryta. Není tedy dána jeho odpovědnost za správní delikt podle ust. § 125a odst. 1 písm. t) vodního zákona, jelikož podniká kroky k realizaci opatření, což se mimo jiné snažil prokázat navrženými svědeckými výpověďmi.
6. Správní orgány podle žalobce opomenuly skutečnost, že vydané opatření je formulováno tak, že není objektivně možné splnit. Ze strany žalobce není možné bez součinnosti správce Moravanského potoka, tedy Povodí Moravy, jakýmkoli způsobem postupovat. Žalobce není odborník na vodní díla a není mu známo, jakým způsobem se překládá koryto potoka. Správní orgán nařídil žalobci přeložit koryto do „původní trasy“, avšak nepřiložil žalobci žádný projekt, ani nesdělil, jakým způsobem by přeložení mělo být realizováno. Bez projektové dokumentace a bez odborného vedení Povodím Moravy není možné jakékoli práce realizovat. K vyhotovení dokumentace, jejímu schválení a realizaci je potom lhůta 3 měsíce absolutně neadekvátní a není možné v takové lhůtě opatření realizovat.
7. Pokud se žalovaný zabýval snahou žalobce řešit vzniklou situaci zatrubněním koryta, žalobce k tomu uvedl, že koryto Moravanského koryto již je zatrubněno, jak v úseku předcházejícím, tak v úseku následujícím, případně negativní dopady tedy, pokud existují, již jsou skutečností a zatrubnění potoka v délce 150 m již nemá na celkový dopad na životní prostředí žádný vliv. Naopak toto řešení by bylo trvalé, ekonomické a přiměřené.
8. Na základě uvedených skutečností žalobce tvrdil, že byl napadeným rozhodnutím dotčen na svých právech. Jednak neměl možnost prokazovat skutečnosti svědčící v jeho prospěch, jednak se správní orgány vůbec nezabývaly okolnostmi případu a vyšly pouze z toho, že opatření nebylo v termínu žalobcem splněno. Takové konstatování však nestačí k vyslovení závěru o vině a k uložení pokuty, jejíž výše je zcela nepřiměřená majetkovým poměrům žalobce. Dalšího porušení zákona se správní orgány dopustily tím, že bez dalšího

přealy výpověď M. D. z jiného řízení, kde byl tento svědek vyslýchán k prokázání zcela odlišných skutečností.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě a replika žalobce

9. Ve vyjádření k žalobě žalovaný předně odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. K neprovedeným svědeckým výsledkům uvedl, že tyto výsledky by nijak nemohly přispět k objasnění předmětu řízení. V řízení bylo nesporně prokázáno, že ke splnění opatření nedošlo, toto nerozporuje ani sám žalobce. Námitky žalobce směřují spíše k předmětu uloženého opatření, toto však bylo předmětem samostatného řízení. Žalovaný má za to, že v rozhodnutí o uložení nápravných opatření bylo jednoznačně specifikováno, jakým způsobem a v jakém rozsahu má být Moravanský potok navrácen do původní trasy, tedy do stavu, ve kterém byl před nepovoleným přeložením (v dubnu 2014). Žalobce tak nemusí vytvářet nový projekt na navrácení koryta dotčeného toku do původní trasy, ale je povinen postupovat podle rozhodnutí o uložených nápravných opatřeních. Z předloženého spisového materiálu nevyplývá, že by žalobce dosud jakkoli řešil předmět nápravného opatření, žalobce tedy nemá důvod navrhopvat jiná opatření, jako je zatrubnění vodního toku apod. K případným krokům odstranění závadného stavu měl žalobce dostatek času, jelikož rozhodnutí o uložení nápravných opatření nabylo právní moci již 29. 9. 2014. Pokud měl žalobce objektivní důvody, proč nesplní požadovaný termín, měl právo požádat správní orgán o jeho prodloužení, této možnosti však nevyužil. Nutno také podotknout, že žalobce proti uložení nápravných opatření nepodal řádný opravný prostředek. K tvrzení, že řešením současného stavu by mohlo být zatrubnění, žalovaný uvedl, že není na žalobci, aby navrhoval jiné způsoby úpravy koryta, než který mu byl uložen pravomocným rozhodnutím vodoprávního úřadu. K výši pokuty žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
10. Dle názoru žalovaného bylo napadené rozhodnutí vydáno v souladu s právními předpisy. Proto navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.
11. V reakci na vyjádření žalovaného byla soudu doručena replika, v níž žalobce především setrval na žalobní argumentaci. K tomu uvedl, že v mezidobí podal ve smyslu § 100 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) žádost o obnovu řízení, které bylo pravomocně skončeno uložení opatření k odstranění závad ze dne 26. 8. 2014. Žalobce si je vědom rozsahu řízení, které žalobou napadá, jeho argumentace však pochopitelně směřuje i k okolnostem, které měly vliv na samotné uložení opatření, neboť tyto okolnosti jsou pro rozhodnutí o uložení pokuty rozhodné. Předně žalobce zdůraznil, že proti rozhodnutí o uložení opatření nepodal řádný opravný prostředek z důvodu technické chyby, není to tedy tak, že by s vydaným opatřením souhlasil. Žalobce má za to, že neprovedení svědeckých výsledků nelze odbýt tím, že jejich provedení by nepřineslo nové skutečnosti, ale každé takové rozhodnutí je třeba řádně odůvodnit. Dále žalobce opakovaně namítal absolutní nevykonatelnost uloženého opatření pro jeho neurčitost. Podle jeho názoru není možné uložit pokutu za splnění nesplnitelného, proto jsou námitky žalobce co do okolností uložení opatření relevantní. V dalších částech repliky žalobce poukazuje na rozpory v tvrzeních žalovaného obsažených ve vyjádření k žalobě. Za nepřiléhavou považuje žalobce argumentaci žalovaného, že výše pokuty byla řádně určena. Žalovaný nijak nezohlednil majetkové poměry žalobce, v tomto směru neprovedl žádné dokazování. Výše pokuty tak byla stanovena jako výsledek libovůle správního

orgánu. Ve vztahu k podanému návrhu na obnovu řízení žalobce uvedl, že s ohledem na čas, který uběhl od uložení opatření, se změnilы okolnosti rozhodné pro jeho uložení do té míry, že pokud by o něm správní orgán rozhodoval nyní, zřejmě by dospěl ke zcela jinému rozhodnutí. Z toho důvodu žalobce navrhl přerušení řízení o žalobě do doby, než bude rozhodnuto o obnově řízení, případně do doby skončení obnoveného řízení.

IV. Ústní jednání

12. Při ústním jednání dne 27. 11. 2018 žalobce navázal na svou žalobu a vyjádření, které v průběhu řízení poskytl. Zejména tak uvedl, že opatření, kterým mu bylo přikázáno přeložit koryto potoka do původní polohy, bylo nevykonatelné a nepřezkoumatelné. Nikdo ani nevěděl, kde se koryto v minulosti nacházelo, pročez žalobce danému opatření nemohl vyhovět. Situace v místě se totiž měnila s výstavbou čtyřproudové vozovky na ulici Vídeňská, přičemž žalobce nabyt dotčené pozemky s korytem v takové podobě, jaká byla zjištěna správními orgány, a sám nic nepřekládal. Přesto, že nebylo zjištěno, že by to byl on, kdo do umístění koryta potoka zasáhl, byla mu uložena shora uvedená povinnost.
13. Co se týká rozhodnutí vodoprávního úřadu ze dne 26. 8. 2014, č. j. MMB/0336188/2014, proti tomu žalobce bohužel nepodal odvolání, neboť mu v danou dobu správně nefungovaly datové schránky. Přesto je však třeba poukázat na to, že následně zahájená řízení, jako např. řízení o správním deliktu spočívajícím v nedovoleném přeložení koryta potoka, byla zastavena, neboť se nepodařilo zjistit, že by to byl žalobce, kdo do toku potoka zasáhl.
14. Žalobce zopakoval, že přes výše uvedené skutečnosti nakonec dostal pokutu za to, že nesplnil nevykonatelné a nezákonné rozhodnutí (ze dne 26. 8. 2014, č. j. MMB/0336188/2014). Zároveň mu nebyla dána možnost, aby se mohl účinně bránit, když žalovaný nevyhověl návrhům na výslech svědků a toto své zamítavé stanovisko ani řádně neodůvodnil.
15. Žalovaný v rámci ústního řízení naopak uvedl, že dokazování ve věci bylo dostatečné a proběhlo v souladu se zásadou materiální pravdy. Žalobcem navržené svědci nemohli přispět k objasnění věci, přičemž vodoprávní úřad se s příslušnými návrhy řádně vypořádal, a to v souladu s § 52 správního řádu. Nyní přitom žalobce materiálně brojí zejména proti opatření ze dne 26. 8. 2014, č. j. MMB/0336188/2014, proti kterému však nepodal odvolání a nyní se již jedná o jinou věc. V souvislosti s tím žalovaný uvedl, že žalobce mohl podat například žádost o prodloužení lhůty ke splnění povinnosti, to však neučinil a o stav celého řízení se ani řádně nezajímal.
16. Dle žalovaného je zmíněné opatření ze dne 26. 8. 2014 jasné, určité a přezkoumatelné, kdy po jeho vydání již nebyl prostor pro to, zpracovávat nějaké projekty zatrubnění potoka atd., nýbrž tu byla pouze povinnost postupovat dle uloženého opatření; nejedná se o žádný dialog mezi správním orgánem a žalobcem o hledání kompromisů apod., povinnost v souladu se zákonem stanovil správní orgán a žalobce měl tuto povinnost splnit.
17. Žalovaný nesouhlasí s námitkami týkajícími se toho, že pokuta měla být likvidačního charakteru. Dle jeho informací již byla pokuta zaplácena, a to přes tvrzení o jejím likvidačním efektu.

V. Posouzení věci soudem

18. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.
19. V prvé řadě se soud zabýval námitkou, že tím, že správní orgány neprovedly výslech navržených svědků, nebylo provedeno dokazování v rozsahu, který je nezbytný pro zjištění skutkových okolností rozhodných pro objektivní posouzení věci.
20. S námitkou neprovedení výslechů svědků se ve svých rozhodnutích vypořádal jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že postup správního orgánu prvního stupně byl v souladu s § 52 správního řádu (dle něhož jsou účastníci „*povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.*“) i s § 68 odst. 3 správního řádu (dle něhož je třeba, aby informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků, byly uvedeny v odůvodnění rozhodnutí). Žalovaný měl stejně jako správní orgán prvního stupně za to, že výpovědi dalších svědků nemohou nijak přispět k dalšímu objasnění předmětu řízení, kterým je spáchání správního deliktu a uložení pokuty za nesplnění opatření k odstranění závad. Skutečnost, že uložená nápravná opatření nebyla provedena, měl žalovaný za prokázanou z kontrolních zjištění na místě. Svědecké výpovědi by mohly objasnit důvody, které žalobce vedly k nesplnění povinnosti uložené rozhodnutím, ovšem nijak by nezměnily fakt, že k provedení nápravných opatření nedošlo. S tímto zdůvodněním se ztotožnil i zdejší soud (viz také níže).
21. Předně je třeba zdůraznit, že předmětem řízení bylo uložení pokuty za správní delikt dle ust. § 125a odst. 1 písm. t) vodního zákona, kterého se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí tím, že nesplní opatření uložené podle § 110 odst. 1 nebo § 112 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Ustanovení § 125a odst. 1 písm. t) vodního zákona zakotvuje objektivní odpovědnost právnických a podnikajících fyzických osob, což znamená, že k vyvození odpovědnosti postačuje samotný fakt porušení nebo nesplnění povinností stanovených zákonem nebo uložených na jejich základě. Zavinění ani jiné okolnosti, proč k nesplnění povinností došlo, se v těchto případech nezkoumají.
22. V daném případě bylo na základě kontrolních šetření provedených na místě nesporně prokázáno (žalobce tuto skutečnost ani nerozporuje), že žalobce nesplnil opatření k odstranění zjištěných závad podle ust. § 110 odst. 1 vodního zákona, které mu bylo uloženo rozhodnutím vodoprávního úřadu ze dne 26. 8. 2014, č. j. MMB/0336188/2014 (dále jen „rozhodnutí o uložení opatření“), když do 3 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí (ode dne 29. 9. 2014) nenavrátil koryto drobného vodního toku Moravanský potok do původní trasy. Jednáním žalobce byla nepochybně naplněna skutková podstata správního deliktu podle ust. § 125a odst. 1 písm. t) vodního zákona. Jelikož se jedná o správní delikt založený na objektivní odpovědnosti, správní orgány nepochybily, pokud se nezabývaly zaviněním žalobce ani důvody, proč nebylo uložené opatření ve stanoveném termínu splněno, a bez dalšího žalobci uložily pokutu podle ust. § 125a odst. 2 písm. c) vodního zákona.
23. Soud připouští, že právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba má možnost odvrátit svou objektivní odpovědnost prokázáním liberačního důvodu podle § 125l odst. 1 vodního zákona (podle něhož právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že

vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila). Liberační důvod vymezený v tomto ustanovení je však určen pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představuje výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Je nástrojem, jehož cílem je předejít neúměrné tvrdosti zákona. Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutno posuzovat, zda právnická osoba vynaložila veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí zabývat, a ne jen konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Osoba, která se chce se dovolávat liberačního důvodu, musí ovšem prokázat, že provedla všechny kroky způsobilé účinně zabránit porušení zákona, které bylo možno požadovat. Toto konstatování se dotýká i žalobcem navržených svědeckých výpovědí.

24. V daném případě žalobce v průběhu správního řízení netvrdil, že v jeho případě byl naplněn liberační důvod dle ust. § 125l odst. 1 vodního zákona. Protože se jedná o okolnost, kterou by musel tvrdit a prokazovat žalobce, nebyl důvod, aby se správní orgány touto otázkou (z úřední povinnosti) zabývaly. Žalobce sice tvrdil, že podniká kroky směřující k realizaci opatření (že jedná s Povodím Moravy) a že má zájem vzniklou situaci řešit, tyto okolnosti však nemohou být liberačním důvodem podle ust. § 125l odst. 1 vodního zákona, neboť se zjevně nejedná o „*veškeré úsilí, které bylo možno po žalobci požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil*“. Pokud výsledky svědků měly sloužit k prokázání právě těchto skutečností (že probíhá řešení situace vztahující se k možným úpravám toku nebo jednání s projektanty), nelze správním orgánům vytýkat, že výsledky pro nadbytečnost neprovedly. Jak již bylo uvedeno, v daném kontextu není ke zkoumání jiných okolností než těch, které by mohly prokázat existenci liberačních důvodů, v řízení o správním deliktu založeném na objektivní odpovědnosti prostor. Jinak řečeno – i v odvolání žalobce uváděl, že svědci měli potvrdit zejména to, že žalobce má zájem věc řešit, a to např. zatrubněním potoka, což Povodí Moravy zprvu odmítalo, a že žalobce např. koryto potoka nepřeložil z původního stavu. Žádné z těchto tvrzení však nemíří k liberaci, tedy doložení a prokázání, že žalobce vyvinul maximální možné úsilí k tomu, aby splnil jemu uloženou povinnost – částečně totiž tato tvrzení míří k tomu, že se mu nepodařilo najít alternativní řešení (ta však neměl sledovat, naopak se měl snažit dodržet povinnost, která mu byla stanovena předmětným opatřením), resp. k tomu, že dané opatření mělo mít jinou podobu a obsah (na to však měl žalobce reagovat v řízení, které vedlo k vydání tohoto opatření, ne následně, kdy se řeší již jen to, zda splnil pravomocně uloženou povinnost (viz také dále v textu).
25. Co se týče námitky, že opatření k odstranění závad je nevykonatelné pro svou neurčitost, neboť z něj nevyplývá přesná (původní) trasa, této námitce soud nepřisvědčil. V rozhodnutí o uložení opatření je uvedeno, že nápravné opatření spočívá v navrácení koryta vodního toku Moravanský potok do původní trasy na pozemcích p. č. 498/11 a 498/12 v k. ú. Přízřenice (místo zaústění do původního koryta vodního toku Moravanský potok, cca v ř. km 1,300) po vyústění propustku pod komunikací na ulici Vídeňské (v ř. km 1,416). Původní trasa měla být obnovena dle situace, příčných a podélných řezů, které jsou součástí zpracovaného Generelu odvodnění města Brna ze září 2009, části C. část vodní toky, konkrétně části C.3.7.2.1. Moravanský potok č. 11 – výřez situační mapy, části C.3.7.4.1. – příčné řezy (výřez) a části C.3.7.3.1. – podélný profil (výřez), které tvoří nedílnou přílohu rozhodnutí o uložení opatření. Veškeré prováděné práce měly být předem konzultovány a prováděny dle požadavků správce vodního toku Povodí Moravy s.

p., Závod Dyje. V rozhodnutí o uložení opatření tedy bylo jednoznačně specifikováno, jakým způsobem a v jakém rozsahu má být Moravanský potok navrácen do původní trasy. Rovněž je zde výslovně uvedeno, že práce mají být předem konzultovány s Povodím Moravy.

26. Pokud žalobce dále namítal, že opatření není možné splnit nebo že tříměsíční lhůta ke splnění opatření je neadekvátně krátká, je třeba zdůraznit, že přezkoumávání opatření k odstranění závad není předmětem tohoto řízení. Předmětem nyní projednávaného řízení je pouze otázka, zda byly naplněny podmínky pro uložení sankce za správní delikt, tedy zda (ne)bylo splněno opatření k odstranění závad uložené žalobci pravomocným rozhodnutím vodoprávního úřadu. Otázky směřující k zákonnosti samotného opatření k odstranění závad (tj. např. uvedené nejasnosti ve způsobu provedení nebo nedostatečnost lhůty ke splnění opatření) byly předmětem samostatného řízení. Žalobce proti rozhodnutí o uložení opatření nebrojil (řádným opravným prostředkem ani žalobou), toto rozhodnutí nabylo právní moci, je tedy třeba vycházet z toho, že bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobce byl povinen uložené opatření splnit.
27. V této souvislosti je irrelevantní tvrzení žalobce, že odvolání proti rozhodnutí o uložení opatření nepodal z důvodu technické chyby v datové schránce. Důvody, pro které nedošlo k podání odvolání proti předmětnému rozhodnutí, nejsou pro projednávanou věc nijak podstatné. Případné prominutí zmeškání úkonu bylo možné řešit pouze v řízení o uložení opatření, nikoli v řízení nynějším.
28. Obdobně k tvrzení žalobce, že řešením současného stavu by mohlo být zatrubnění předmětného vodního toku, je třeba uvést, že v řízení o správním deliktu již není prostor pro navrhování jiného způsobu úpravy koryta vodního toku. Žalobce měl možnost proti vhodnosti způsobu úpravy koryta brojit v řízení, jehož předmětem bylo uložení opatření k odstranění závad. Pokud tak neučinil a proti uložení opatření se cestou řádných opravných prostředků nebránil, nelze tuto jeho pasivitu zhojit uplatňováním námitek spadajících do řízení o uložení opatření v jiném řízení (v řízení o správním deliktu). V této fázi již žalobci nezbývalo než postupovat v souladu s opatřením, které mu bylo správním orgánem pravomocně uloženo.
29. V daných souvislostech rovněž nebylo rozhodné, na kteroužto otázku žalobce rovněž upozorňoval, kdo byl vlastníkem předmětných pozemků v době, kdy došlo k přeložení původního koryta potoka, resp. kdo toto přeložení provedl – povinnost stanovená opatřením (rozhodnutím) vodoprávního úřadu ze dne 26. 8. 2014, č. j. MMB/0336188/2014, nebyla podmíněna danými skutečnostmi, nýbrž v intencích vodního zákona stanovila povinnost aktuálnímu vlastníku dotčených pozemků (tedy žalobci). O tom, že se jednalo o rozdílné otázky, svědčí nepřímě také to, že vodoprávní úřad zahájil samostatné správní řízení o deliktu spočívajícím v nepovoleném přeložení koryta potoka.
30. Soud se dále zabýval výší uložené pokuty. Ze správního spisu vyplývá, že správní orgán prvního stupně při zvažování výše pokuty přihlédl k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání, následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán, a zohlednil i polehčující okolnost. Na základě uvedených skutečností stanovil pokutu při spodní hranici zákonného rozmezí, ve výši 20 % maximální možné částky, tak, aby byla dostatečně citelná a vedla žalobce k nápravě. Současně měl za to, že pokuta není natolik vysoká, aby byla pro žalobce likvidační. Žalovaný se v zásadě ztotožnil s odůvodněním správního

orgánu prvního stupně, na základě odvolací námitky se zabýval rovněž tvrzeným likvidačním charakterem pokuty. Žalovaný se neztotožnil s názorem žalobce, že by pro něj pokuta byla likvidační. Uvedl, že žalobce dle dražební vyhlášky získal pozemky v k. ú. Přízřenice v dražbě, a to v hodnotě přesahující 12 milionů Kč, z čehož vyplývá, že vzhledem k výši uložené pokuty disponuje nemalými prostředky. Zdůraznil, že za likvidační lze obecně považovat pokutu, která by mohla vést ke konci podnikatelské činnosti sankcionovaného subjektu. V daném případě je možné, že pokud žalobce nedisponuje volnými prostředky k zaplacení pokuty, může si tyto prostředky opatřit prodejem částí svých nemovitostí, dále poukázal na možnost úhrady pokuty ve splátkách. Žalovaný konečně uvedl, že žalobce není veden v insolvenčním rejstříku, a že v průběhu celého správního řízení nedoložil žádné doklady o svých majetkových poměrech.

31. Krajský soud neshledal v odůvodnění výše pokuty žádné pochybení, považuje ji stejně jako žalovaný za přiměřenou a nikoli likvidační.
32. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 9. 2017, č. j. 1 As 206/2017-45 (všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), uvedl: *„Z požadavků, které klade na správní trestání ústavní pořádek, přistupuje k zákonným kritériím pro stanovení pokuty ještě korektiv pro určení celkové výše pokuty, a to v podobě zákazu jejího likvidačního charakteru. Otázkou tohoto ústavněprávního korektivu ve správním trestání se podrobně zabýval rozšířený senát v usnesení (zmiňovaném jak stěžovatelem, tak krajským soudem) ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 – 133, č. 2092/2010 Sb. NSS. [...] Zde rozšířený senát vyložil, že správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Tak je tomu i v nyní souzené věci, kdy loterní zákon žádná hlediska pro ukládání sankcí nestanoví. [...] Rozšířený senát však také zdůraznil, že bude záležet především na účastníku řízení, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační důsledek tím, že správnímu orgánu poskytne základní údaje o svých osobních a majetkových poměrech a tyto také věrohodným způsobem doloží či umožní správnímu orgánu, aby ověřil jejich pravdivost např. tím, že zbaví pro tento účel orgány veřejné moci (správce daně, orgány sociálního zabezpečení, atd.) mlčenlivosti. Pokud tak účastník řízení neučiní a naopak odmítne poskytnout správnímu orgánu v tomto ohledu dostatečnou součinnost, bude správní orgán oprávněn vyjít pouze z údajů, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení a které si může zjistit bez součinnosti s účastníkem řízení. Správní orgán tedy musí zjišťovat majetkové a osobní poměry, pokud je zřejmé, že pokuta může mít likvidační charakter.“*
33. V rozsudku ze dne 26. 7. 2018, č. j. 2 As 425/2017-33, Nejvyšší správní soud v návaznosti na výše citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, publikované pod č. 2092/2010 Sb. NSS, konstatoval: *„Pokud jde o majetkové poměry pachatele, ke kterým je obecně namístě přihlédnout při hodnocení potenciality likvidačního efektu uložené pokuty, vychází však správní orgán z údajů doložených samotným pachatelem; jelikož však žalobce žádné údaje ve správním řízení nedoložil, postupoval správní orgán prvního stupně správně, když tuto otázku posoudil na základě svého odhadu“.*

34. V daném případě žalobce v odvolání namítal, že výše uložené pokuty byla likvidační, svá tvrzení však žádným způsobem nedoložil. Správní orgány proto postupovaly správně, pokud otázku likvidačního charakteru pokuty posoudily podle svého odhadu, resp. podle jim známých skutečností (že žalobce získal pozemky v hodnotě přesahující 12 milionů, z čehož vyplývá, že disponuje nemalými prostředky; blíže srov. také odůvodnění na s. 9 – 10 žalobou napadeného rozhodnutí, na které soud v podrobnostech odkazuje).
35. K námitkám uvedeným v replice, v nichž žalobce poukazuje na rozpory v tvrzeních žalovaného, soud konstatuje, že předmětem soudního přezkumu je obsah napadeného rozhodnutí, nikoli tvrzení žalovaného obsažená ve vyjádření k žalobě. Těmito námitkami se proto soud nezabýval.
36. Pokud žalobce navrhoval přerušení řízení o žalobě z důvodu podané žádosti o obnovu řízení, které bylo pravomocně skončeno uložením opatření k odstranění závad ze dne 26. 8. 2014, soud tomuto návrhu nevyhověl. Předně je třeba uvést, že podle ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle ust. § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. může předseda senátu přerušit řízení, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá. Samotné podání žádosti o obnovu řízení, tj. fáze před rozhodnutím o obnově řízení, však podle soudu není řízením, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé.

VI. Závěr a náklady řízení

37. Na základě výše uvedeného soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. listopadu 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v. r.
předsedkyně senátu